64th Kerala School Kalolsavam, January 14 to 18, 2026, Thrissur

Item Code: 947 Participant Code: 054

विषयः - आधुनिककाले कृत्रिमबुद्धिमत्ता साङ्केतिकविद्यायाः प्रसक्तिः दोषश्च।

उपविषयाः

- भूमिका।
- कृत्रिमबुद्धेः स्वरूपं।
- आधुनिककाले कृत्रिमबुद्धेः प्रसक्तिः।
- कृत्रिमबुद्धेः दोषाः।
- छात्रेषु कृत्रिमबुद्धेः आसक्तिः।
- उपसंहारः।

'अत्र जन्म सहस्राणां
सहस्रैरपि सत्तम।
कदाचिल्लभते जन्तुः
मानुषं पुण्य सञ्चयात्॥'

- विष्णुपुराणम्

लोके अस्मिन् मानुषं जन्म परमदुर्लभं गणयन्ति सूरयः। ~~तत्रापि च~~ लोके लब्धजन्मानः मानवाः पुरा एव तेषां नैपुण्यानां उपयोगेन अनेकान् शास्त्रसाङ्केतिकाविष्कारान् आविष्कृताः सन्ति। मानवानां आविष्कारेषु कश्चन

(Note: This page will be scanned to publish the article in schoolwiki. So, Write neatly. Don't fold paper. Don't write overleaf).

नूतनः आविष्कारः सन्ति कृत्रिमबुद्धिः वा निर्मितबुद्धिः। एतस्मिन् निबन्धे 'आधुनिककाले कृत्रिमबुद्धिमत्ता सांकेतिकविद्यायाः प्रसक्तिः दोषश्च' इति विषयं विचारयामि।

→ कृत्रिमबुद्धेः स्वरूपम्।

प्रपञ्चे विद्यमानानां सकलजीवजातीनां मध्ये मानवः बुद्धिकुशलतया नैपुणीनां आहरणेन उपयोगेन तथा ज्ञानस्य स्वीकारेण, संरक्षणेन विनिमयेन, संवेदनेन च उत्कृष्टतमः जीवविशेषः अस्ति। आर्जितज्ञानस्य विनिमयेन संवेदनेन च जीवनस्य समाजस्वभावं प्राप्ताः ते ज्ञानस्य विनिमयार्थं, तेषां नित्यजीवनस्य व्यवहारार्थं, तेषां नित्यजीवने उपयोगार्थं च अनेकान् माध्यमान् स्वयकुर्वन्। तेषु माध्यमेषु आधुनिके उपयुज्यमानः प्रधानः माध्यमः वा आविष्कारः अस्ति निर्मितबुद्धिः वा कृत्रिमबुद्धिः।

കേരള സ്കൂൾ കലോത്സവം ★ പ്രോഗ്രാം കമ്മിറ്റി ★

कृत्रिमबुद्धिः इति किं ? एतत् शङ्का सर्वेषां जनानां मनसि वर्तते। कृत्रिमबुद्धिः मानवानां समः शास्त्रजालः अस्ति। आधुनिके एतस्य साहाय्येन कः कुत्र किं करिष्यति, कुत्र किं भवति, मानवानां प्रगतिः कथमासीत् कति वेगमासीत् इत्यपि ज्ञातुं शक्नोति। ~~मानवप्रगतेः विकासार्थं अ~~ मानवानां प्रगत्यर्थं अद्य कृत्रिमबुद्धिः आवश्यकी अस्ति।

→ आधुनिके काले कृत्रिमबुद्धेः प्रसक्तिः

अयं विश्वः आधुनिकवैज्ञानिकमण्डले-षु शीघ्रगामी वर्तते। मानवानां ~~अस्माकं~~ सुसौविध्यानां संवर्धनेषु दत्तश्रद्धाः परःकोटिः वैज्ञानिकाः स्वकीयैः प्रतिमाभिः प्रतिभाभिः च नूतनानि वस्तुजातानि आविष्कुर्वन्ति। दश वर्षेभ्यः प्राक् मानवानां यद् असाध्यं तद् अधुना निर्मितबुद्धिः वा यन्त्रमनुष्याः निमिषार्धेन साधयन्ति। कालवेगानुसारं मानवा-नां जीवनं अपि क्रमीकरोतु कृत्रिमबुद्धेः माध्यमेन

शक्यते। उदयादुदयं यावत् सुखसौविध्यैः नितरां निद्राः वयं एतस्मिन् आधुनिकवैज्ञानिक--मण्डले। कृत्रिमबुद्धेः साहाय्येन मानवाः तेषां भविष्यकालं अपि ज्ञातुं अद्य परिश्रमं कुर्वन्ति।

निर्मितबुद्धेः साहाय्येन प्रकृतिदुरन्तान् शीघ्रं अवगन्तुं शक्यते अद्य। दुरन्तानां परिहाराणां च अवगन्तुं शक्यते। शिक्षाक्षेत्रे अपि कृत्रिमबुद्धेः योगदानं अद्वितीया अस्ति। ज्ञानस्य आर्जनाय विनिमयाय च अद्य जनाः इत्यस्य उपयोगं कुर्वन्ति। यन्त्रमनुष्या, 'गुगिल्' सदृशाः 'जेमिनी', 'चाट् जि.पि.टि' इत्यादि अनेकाः माध्यमाः कृत्रिमबुद्धेः मानवानां सृष्टिः एवं। एतत् मनविकविषयाणां अध्ययनेन मानविकताविकासस्य रीतिः, चरित्रः च भुवने उत्तमासीत्। अद्य इयं माध्यमानां विना जीवनं न संभवनीयं इति अवस्थां वयं गच्छामि।

→ कृत्रिमबुद्धेः दोषाः

कश्चन नाण्यकस्य द्विभागः इव यथा कृत्रिमबुद्धिः मानवजीवनं भुवने सुखमयं सार्थकं च करोति। तथा एव मानवस्य तथा कस्यचित् समाजस्य च प्रगतिं नाशयन्ति। कृत्रिमबुद्धिः दत्तैः एतैः कृत्रिमैः सुखसौविध्यैः यदि वयं तुष्टाः, बाध्यानां अमीषां यन्त्रजालानां मध्ये वर्तमानाः अपि वयं तृप्ताः, न हि तृप्ताः न हि तुष्टाः। यदि वयं तुष्टाः सर्वे जनाः हसन्मुखः परिदृश्यते, तत तु न दृश्यते। कृत्रिमतया एव शान्तिः आनन्दं च दातुं ते शक्नोति।

कृत्रिमबुद्धेः दुरुपयोगं अद्य मानवाः बहुरूपेण कुर्वन्ति। ~~कस्मिन~~ कस्मिनश्चित कालेे मानवानां विनिमयार्थं आविष्कृताः एते माध्यमाः ~~अद्य~~ अद्य मानवानं अपि भीषणीः इव भूताः। युद्धाय अद्य एतासां उपयोगं कुर्वन्ति, इत्यस्य उपयोगेन अन्यान जनान ~~वञ्चयन्ते~~ ~~बञ्च~~ वञ्चनं कुर्वन्ति च।

मानवानां नियन्त्रणं विना एव प्रवर्तितः
एते आविष्काराः मानवान् एव भीतिं जनयन्ति।
अनेके जनाः इत्यस्य साहाय्येन 'सैबरचोरणं'
'हाकिङ्' च कुर्वन्ति। समाजे कश्चन
भीतिकरः आरक्षितावस्था कृत्रिमबुद्धिः जनयन्ति।
कृत्रिमबुद्धिः मानवजीवनं
सुखमयं लाघवं च करोति इति तु सत्यम्।
तथा एव मानवेषु आलस्यमपि जनयति।
मानवानां चिन्ताशक्तिं एतत् बाध्यते।
एतत् युक्तिपुर्णं कश्चन समाजस्य विकासाय
कश्चन समस्या अस्ति।

→ **छात्रेषु कृत्रिमबुद्धेः आसक्तिः**

'यदि लोके शान्तिं कामयन्ते
तर्हि तस्यारम्भः बालेभ्यः भवतु'
— महात्मा गान्धि

छात्राः कस्यचित् राष्ट्रस्य भविष्यत्कालस्य सूर्याः, रक्षकाः सम्पत् च वर्तन्ते। कस्यचित् राष्ट्रस्य विकासाय, कल्याणाय पुरोगमनाय च तेषां योगदानं अनिवार्यमस्ति।

निर्मितबुद्धि: तेषां बहुविधान् ज्ञानान् ददति। अपि तु तथा एव अलस्यमपि जनयति। तत तेषां संज्ञानात्मकविकासं, शैक्षिक्यादिं च बहुविधेन बाध्यन्ते। तेषां नैपुण्यं च एतत न्यूमीकरोति। तत छात्राणां चिन्ता शक्तिं बाधित्वा तेषां सद्गुणान् तिरस्कुर्वन्ति, दुर्गुणान् वर्धयन्ति, जीवने सुनिश्चितपथि: नेतुं च तेषां असमर्था: कुर्वन्ति। अशान्ते अस्मिन् लोके शान्ते: प्रकाशं प्रसार्यमाण: भविष्यत्कालस्य पौरा: भवन्ति ते, यदि छात्रा: धर्माधर्मं विवेचयितुं कृत्याकृत्यं निर्णेतुं असमर्था: कथं कस्यचित राष्ट्रं विकसितं आत्मनिर्भरं च कर्तुं शक्यते। चिन्तनस्य समय: आगत:। छात्राणां मानसिकारोग्यं, सामाजिकारोग्यं, शारीरिकारोग्यं बहुविधेन बाध्यन्ते। सर्वमपि कार्यं निर्मितबुद्धे माध्यमेन लभते तर्हि तेषां चिन्तावैभव न्यूनं जायते। अन्य जनेषु अपि संवादं न्यूनीकृत्वा छात्रा अद्य 'जेमिनि' इत्यादि इत्यादीनां मध्ये संवादं बहुरूपेण कुर्वन्ति।

तेषां सहजीवनस्नेहं अपि न्यून जायते। भविष्यस्य उत्तमाः पॉशन निर्माणाय कृत्रिमबुद्धेः उपयोगं न्यूनीकर्तुं अवश्यमेव।

→ उपसंहारः।

निर्मितबुद्धिः अग्निः इव अस्ति। यदि वयं इत्यस्य उपयोग सत्कर्माणि कुर्वन्ति तत् अस्माकं सहाय्यं कुर्वन्ति तर्हि इत्यस्य दास्यत्वे एव वयं मृताः जायन्ते। अत्यन्ताधुनिके अधस्मिन् काले निर्मितबुद्धेः उपयोगं विना जीवनं असाध्यमेव इति अवस्थां अस्माकं समाजे दृश्यन्ते। एतत् मानवानां जीवनं लाघवं कुर्वन्ति इति तु सत्यं परन्तु तथा एव अलस्यमपि जनित्वा मानवानां नैपुण्यं न्यूनीकरोति। छात्राणां शिक्षणाय, नैपुण्यानां वर्धनाय एतत् कश्चन श्रेष्ठः मार्गः अस्ति तथा एव अमितोपयोगेन तं नाशयन्ति। जगतः हिताय निर्मितबुद्धेः उपयोगं कृत्वा अयं विश्वः सुशान्तं करिष्यामः।